

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laiksi eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 222/1997 vp laiksi eläkesäätiölain muuttamisesta. Eduskunta, jolle sosiaali- ja ter-

veysvaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 36/1997 vp, on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 6 §:n 3 momentti, 9 §:n 16 ja 17 kohta, 6 luvun otsikko, 43 §:n 2 momentti, 45 §:n 4 momentti, 48 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 88 §:n 5 momentti, 100 §:n 1 momentti, 116 §:n 3 ja 4 kohta sekä 120 §,

sellaisena kuin niistä on 43 §:n 2 momentti laissa 1297/1996, sekä

lisätään 9 §:ään uusi 18 kohta, 45 §:ään uusi 4 momentti, jolloin muutettu 4 momentti ja nykyinen 5 momentti siirtyvät 5 ja 6 momentiksi, lakiin uusi 48 a—48 d §, 88 §:ään uusi 5 ja 6 momentti, jolloin muutettu 5 momentti ja nykyinen 6 momentti siirtyvät 7 ja 8 momentiksi, 116 §:ään uusi 5 ja 6 kohta, 119 §:ään uusi 2 momentti sekä 121 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

6 §

 Jos A- tai B-osaston 46 §:n ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisen varojen arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä kattavan 46 ja 47 §:n mukaisesti vastuun määrän ja varojen kokonaisuudessaan ylittävän kyseisen osaston eläkevastuun ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat saadaan siirtää toisen osaston eläkevastuun katteeksi. Varojen siirto B-osastolta edellyttää kuitenkin sosiaali- ja terveysministeriön suostumusta. Siirron seurauksena sille osastolle, jolta varoja siirretään, ei saa jäädä vastuuvajausta. Siirrettäessä varoja B-osastosta edellytetään kuitenkin, että toimintapääoma on 48 c §:n 2 momentin mu-

kaisesti vähintään vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä siirron jälkeen.

9 §

Eläkesäätiön säännöissä on mainittava:

16) miten päätös sääntöjen muuttamisesta on tehtävä;

17) miten eläkesäätiön omaisuus on jaettava eläkesäätiötä purettaessa; sekä

18) kannatusmaksun viivästymisestä johtuvat seuraamukset ja toimenpiteet sekä kannatusmaksujen suorittamisajankohdat, jos B-eläkesäätiössä tai AB-eläkesäätiön B-osastossa kannatusmaksuja suoritetaan eläkesäätiölle useammin kuin 45 §:ssä säädetään.

6 luku

Eläkevastuu ja sen kattaminen sekä
toimintapääoma

43 §

Eläkevastuu lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön määräysten mukaisesti:

1) ennen tilinpäätöshetkeä alkaneista eläkkeistä ja muista etuuksista;

2) eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden vastaisista eläkkeistä ja muista etuuksista siltä osin kuin eläkkeen tai muun etuuden on katsottava karttuneen tilinpäätöshetkeen mennessä sekä eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluneiden henkilöiden vastaisista eläkkeistä ja muista etuuksista;

3) työntekijäin eläkelain mukaisen toiminnan edellyttämän vakavaraisuuden ylläpitoon tarkoitettua lisävakuutusvastuusta, jota voidaan käyttää sijoitustoiminnan tappion peittämiseen sekä kannatusmaksujen alentamiseen siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tarkemmin määrää; sekä

4) vapaaehtoisten lisäeläkkeiden ja muiden etuusten tulevista korotuksista aiheutuvasta vastuusta (*indeksikorotusvastuu*), jota saa käyttää tulevien korotusten lisäksi ainoastaan laskuperusteiden muuttamisesta aiheutuneen eläkevastuun kasvun peittämiseen.

45 §

Jos B-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön B-osaston toimintapääoma ylittää 48 c §:n 1 momentin mukaisen vakavaraisuusrajan nelinkertaisen määrän, voidaan yllite mainitussa pykälässä säädetyn edellytyksin ja sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella palauttaa työnantajalle. AB-eläkesäätiössä palautuksen edellytyksenä on, että A-osaston eläkevastuu on katettu 47 §:n mukaisesti.

Jos A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston 46 §:n ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisten varojen arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä pysyvästi kattavan 47 §:n mukaisesti vastuun määrän ja varojen kokonaisuudessaan ylittävän eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat saadaan sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella palauttaa työnantajalle. Ylikatetta arvioitaessa ministeriö voi kuitenkin määrää-

tä, että tiettyjen katteeseen kuuluvien varojen arvo lasketaan käyvästä arvosta poikkeavasti. Palautuksen seurauksena ei A-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön A-osastolle saa jäädä vastuuvajaus. AB-eläkesäätiössä palautuksen edellytyksenä on, että AB-eläkesäätiön B-osaston toimintapääoma ylittää 48 c §:n 1 momentin mukaisen vakavaraisuusrajan nelinkertaisen määrän.

48 §

B-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön B-osaston on työnantajan asettamalla vakuudella tai sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymällä muulla tavalla turvattava kannatusmaksujen suorittaminen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun vakuuden (*kannatusmaksuvakuus*) on oltava 46 §:ssä tarkoitettuja katekelpoisia varoja ja sitoumuksia. Kannatusmaksuvakuuden vähimmäismäärä on neljä kahdestoistaosaa eläkesäätiön vuoden vastuumenoista. Vuoden vastuumenoilla tarkoitetaan eläkkeistä tilivuonna aiheutuvien suoritusten ja eläkevastuun muutoksen yhteismäärää. Jos eläkesäätiön säännöissä määrätään kannatusmaksuja suoritettavaksi useammin kuin kolmannesvuosittain, kannatusmaksuvakuuden vähimmäismäärää pienennetään maksuvälin muutosta vastaavasti. Kannatusmaksuvakuuden vähimmäismäärä on kuitenkin aina vähintään 500 000 markkaa ja enintään 15 prosenttia eläkesäätiön eläkevastuun määrästä.

Eläkesäätiön toiminnan aikana on edellä tässä pykälässä tarkoitettu vakuus sen asettajan vaatimuksesta palautettava siltä osin kuin se kulloinkin ylittää vakuudelle 2 tai 3 momentissa säädetyn vähimmäismäärän, jollei vakuutta ole luettu osaksi eläkesäätiön toimintapääomaa.

48 a §

B-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön B-osaston toimintapääomalla tarkoitetaan sitä määrää, jolla työntekijäin eläkelain mukaisen toiminnan varat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset ja vakuudet ylittävät sanotusta vakuutustoiminnasta johtuvat velat ja muut näihin rinnastettavat sitoumukset. Eläkevastuun määrää laskettaessa ei oteta huomioon 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua lisävakuutusvastuuta. Toimintapääomaan luettavista eristä säädetään tarkemmin ase-

tuksella. Eläkesäätion varat, velat ja sitoumukset määritellään ja arvioidaan niiden luonne huomioon ottaen sosiaali- ja terveysministeriön määräämien perusteiden mukaisesti.

48 b §

Työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätion vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta huomioon ottaen sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laske- misesta ja siihen luettavista eristä säädetään tarkemmin asetuksella.

Toimintapääoman vähimmäismäärä on yksi kolmasosa vakavaraisuusrajasta, kuitenkin vähintään 1 prosentti eläkesäätion 43 §:n 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettusta eläke- vastuusta. Toimintapääoman vähimmäismää- rään luettavista eristä säädetään asetuksella.

48 c §

Jos toimintapääoma on suurempi kuin 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettun vakava- raisuusrajan nelinkertainen määrä, siirtoa 43 §:n 2 momentin 3 kohdan lisävakuutus- vastuuseen ei saa tehdä. Jos toimintapää- oman rajan ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, eläkesäätion on järjes- tettävä toimintansa siten, että toi- mintapääoman määrä laskee alle edellä mää- ritellyn rajan ottaen huomioon, mitä asetuk- sessa säädetään toimintapääomaan luettavista eristä.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettun vakava- raisuusrajan nelinkertainen määrä mutta suurempi kuin vakavaraisuusrajan kaksinker- tainen määrä, eläkesäätio voi siirtää sijoitus- toiminnan ylijäämän tai osan siitä lisävakuu- tusvastuuseen tai purkaa sitä sijoitustoimin- nan alijäämän peittämiseksi. Lisäksi lisäva- kuutusvastuuta voidaan kartuttaa ja purkaa kannatusmaksuilla rajoitetusti siten kuin so- siaali- ja terveysministeriö tarkemmin mää- rää.

Jos toimintapääoma on suurempi kuin 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettu vakavarai- suusraja mutta pienempi kuin vakavaraisuus- rajan kaksinkertainen määrä, eläkesäätion on kartutettava lisävakuutusvastuutaan sijoitus- toiminnan ylijäämällä. Eläkesäätio voi käyt- tää lisävakuutusvastuuta rajoitetusti sijoitus-

toiminnan alijäämän peittämiseen. Lisäva- kuutusvastuuta voidaan kartuttaa myös ko- rottamalla kannatusmaksuja.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettu vakavarai- suusraja, sijoitustoiminnan ylijäämä on siir- tettävä kokonaan lisävakuutusvastuuseen eikä sijoitustoiminnan alijäämää saa peittää lisävakuutusvastuusta. Jos toimintapääoma ei ole vähintään vakavaraisuusrajan suuruinen eikä eläkesäätion vakavaraisuusasmaa voida muulla tavoin vahvistaa, lisävakuutusvastuu- ta on kartutettava kannatusmaksuilla.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkem- mat määräykset tämän pykälän soveltamises- ta.

48 d §

Jos B-eläkesäätion tai AB-eläkesäätion B- osaston toimintapääoma on pienempi kuin 48 b §:n 1 momentin mukaisen vakavarai- suusrajan kaksinkertainen määrä, on elä- kesäätion hallituksen tehtävä suunnitelma eläkesäätion vakavaraisuuden vahvistamiseksi (*hallituksen suunnitelma*).

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 48 b §:n 1 momentissa määritelty vakavarai- suusraja, eläkesäätion on viipymättä toimi- tettava sosiaali- ja terveysministeriön hyväk- syttäväksi eläkesäätion taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Tervehdyttämis- suunnitelmassa on osoitettava, että kannatus- maksuja lisäämällä tai muulla tavoin elä- kesäätion toimintapääoma ylittää vuoden tai erityisistä syistä ministeriön luvalla enintään kahden vuoden kuluessa vakavaraisuusrajan.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 48 b §:n 2 momentin mukainen toimintapää- oman vähimmäismäärä, eläkesäätion on vii- pymättä toimitettava sosiaali- ja terveysto- mien ministeriön hyväksyttäväksi lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma. Rahoitussuunnitelmas- sa on osoitettava, että kannatusmaksuja li- säämällä tai muulla tavoin eläkesäätion toi- mintapääoma ylittää kolmen kuukauden ku- luessa toimintapääoman vähimmäismäärän. Jos rahoitussuunnitelman mukaisia toimenpi- teitä ei sanotussa ajassa ole saatu toteute- tuiksi, ministeriö voi erityisen painavista syistä jatkaa aikaa enintään kolmella kuu- kaudella.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkem- mat määräykset tämän pykälän soveltamises- ta.

88 §

Ostettaessa B-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön B-osastolle 78 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa työntekijäin eläkelain mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia vastaava etuus 1 momentissa tarkoitettua vakuutuslaitoksesta 48 a §:ssä tarkoitettua toimintapääomaa on siirrettävä vähintään 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaava määrä, kuitenkin enintään vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä, siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tarkemmin määrää. Ostettaessa etuus 100 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimintapääomaa on siirrettävä vastaavasti vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tarkemmin määrää. Samoin menetellään vakuutustoiminnan osittaisen luovuttamisen yhteydessä.

Jos selvitystilassa olevalle B-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön B-osastolle jää varoja sen jälkeen, kun vakuutustoiminta on luovutettu, velat suoritettu ja kaikki muutkin sitoumukset täytetty, voidaan erotusta vastaavat varat palauttaa työnantajalle.

Jos selvitystilassa olevalle A-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön A-osastolle jää varoja sen jälkeen, kun vakuutustoiminta on luovutettu, velat suoritettu ja kaikki muutkin sitoumukset täytetty, voidaan nämä varat palauttaa työnantajalle tai käyttää eläkkeen ja muiden etuuksien saajien sekä toimintapiiriin kuuluvien ja kuuluneiden henkilöiden etuuksien turvaamiseen tai eläkesäätiön säännöissä määrättyllä muulla tavalla.

100 §

Eläkesäätiö (*sulautuva eläkesäätiö*) voi sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella tehdä sopimuksen sulautumisesta toiseen eläkesäätiöön (*vastaanottava eläkesäätiö*) siten, että sulautuvan eläkesäätiön vakuutustoiminta, joka käsittää eläkevastuun, muut velat ja varat, siirtyy ilman selvitysmenettelyä vastaanottavalle eläkesäätiölle. Eläkesäätiö (*luovuttava eläkesäätiö*) voi niin ikään luovuttaa ministeriön suostumuksella vakuutustoimintansa toiselle eläkesäätiölle, vakuutuskassalain (1164/1992) mukaiselle eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle (*vastaanottava vakuutuslaitos*), jolloin on otettava hu-

mioon, mitä 88 §:n 5 momentissa säädetään toimintapääoman siirtämisestä.

116 §

Sen lisäksi, mitä 9 §:ssä säädetään, on yhteiseläkesäätiön säännöissä mainittava:

3) miten vapaaehtoisia lisäetuksia myöntävän eläkesäätiön kirjanpidossa kirjataan eläkevastuu sellaisen toimintapiiriin kuuluvan henkilön osalta, joka on ollut useamman eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan palveluksessa;

4) milloin työnantajan on erottava tai tultava erotetuksi eläkesäätiöstä sekä eroavan tai erotetun työnantajan velvollisuudet eläkesäätiötä kohtaan;

5) miten muut työnantajat vastaavat eroavan tai erotettavan työnantajan toimintapääomaa koskevista velvoitteista, jos eroava tai erotettava työnantaja on maksukyvytön; sekä

6) miten työnantajien osuus 45 §:ssä tarkoitettua ylikatteesta lasketaan tasaavaa järjestelmää noudattavassa osastossa ja miten ylikatetta siirretään osastojen välillä, jos niissä on eri työnantajat.

119 §

Mitä 48 b ja 48 c §:ssä säädetään toimintapääoman vähimmäismäärästä, vakavaraisuusraja ja siirrosta lisävakuutusvastuuseen, noudatetaan työnantajakohtaisista kirjanpitojärjestelmää noudattavassa yhteiseläkesäätiössä työnantajakohteisesti. Mitä 48 d §:ssä säädetään ministeriölle toimitettavista suunnitelmista, noudatetaan kirjanpitojärjestelmästä riippumatta eläkesäätiökohtaisesti.

120 §

Mitä 6 §:n 3 momentissa säädetään ylikatteen tai sen osan siirrosta A- tai B-osastosta, sovelletaan yhteiseläkesäätiössä työnantajakohteisesti. Jos kuitenkin yhteiseläkesäätiö noudattaa A- tai B-osastonsa osalta tasaavaa kirjanpitojärjestelmää, ylikate tai sen osa siirretään työnantajille siten kuin eläkesäätiön säännöissä määrätään.

Mitä eläkesäätiön varojen palauttamisesta työnantajalle säädetään 45 §:n 4 ja 5 momentissa, sovelletaan työnantajakohteisesti

sellaisessa yhteiseläkesäätiössä, joka noudattaa työnantajakohtaista kirjanpitojärjestelmää. Tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavassa yhteiseläkesäätiössä varat palautetaan työnantajille siten kuin eläkesäätiön säännöissä määrätään.

Jos samat työnantajat eivät kuulu AB-yhteiseläkesäätiössä sekä A- että B-osastoon, on eläkesäätiön säännöissä määrättävä, miten ylikatetta siirretään osastolta toiselle. Tätä tarkoitettavan sääntömuutoksen hyväksyminen edellyttää, että eläkesäätiön työnantajat antavat suostumuksensa sääntömuutokselle.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkemmat määräykset tämän pykälän soveltamisesta.

121 §

Siirrettäessä varoja työnantajalta toiselle B-yhteiseläkesäätiössä ja AB-yhteiseläkesäätiön B-osastossa edellytetään, että siirtävän työnantajan osuus eläkesäätiön toimintapääomasta ylittää siirron jälkeen 48 c §:n 2 momentin mukaisesti vakavaraisuusrajan kaksinkertaisen määrän.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1998. Lain 43 ja 48 a §, 116 §:n 1 momentin 6 kohta sekä 120 § tulevat kuitenkin voimaan 31 päivänä joulukuuta 1997. Lain 45 §:n säännöstä ylitteen palauttamisesta työnantajalle samoin kuin lain 48 c §:n säännöstä lisävakuutusvastuun kartuttamisesta

ta 48 c §:n 2—4 momentissa tarkoitettulla sijoitustoiminnan ylijäämällä ja eläkesäätiön kannatusmaksuilla sovelletaan kuitenkin 31 päivästä joulukuuta 1997 siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö päättää.

Sen estämättä, mitä tämän lain 48 b §:ssä säädetään, ennen lain voimaantuloa rekisteröidyn B-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön B-osaston vakavaraisuusraja ja toimintapääoman vähimmäismäärä ovat vuonna 1998 yksi kahdeksasosa ja vuonna 1999 kaksi kahdeksasosaa 48 b §:n mukaisesta vakavaraisuusraja ja toimintapääoman vähimmäismäärästä. Vastaavasti seuraavina vuosina vakavaraisuusraja ja toimintapääoman vähimmäismäärä ovat kuluneiden kalenterivuosien osoittama määrä kahdeksasosia 48 b §:n mukaisesta vakavaraisuusraja ja toimintapääoman vähimmäismäärästä.

Sen estämättä, mitä 48 c §:n 2 momentissa säädetään, vakavaraisuusrajan kaksinkertaista määrää vastaava raja on kuitenkin vuonna 1998 puolet täydestä määrästään ja vuonna 1999 kolme neljäsosaa täydestä määrästään.

Sen estämättä, mitä tämän lain 6, 45, 88, 100 ja 120 §:ssä säädetään toimintapääoman siirtämisestä ja palauttamisesta, vuosina 1998—2005 on kuitenkin noudatettava, mitä sosiaali- ja terveysministeriö määrää.

Ennen tämän lain voimaantuloa sosiaali- ja terveysministeriössä vireillä oleviin vakuutustoiminnan luovuttamista koskeviin hakeuksiin sovelletaan kuitenkin edelleen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 1997

